

Exo

Chapter 12

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

בְּאֶרֶץ אַהֲרֹן וְאֶל- מֹשֶׁה אֶל- יְהוָה וַיֹּאמֶר 1
wonten-ing-tanah Harun lan-dhateng- Musa dhateng- Yéhuwah Lan-Yéhuwah-dhawuh
[H0776](#) [H0175](#) [H0413](#) [H4872](#) [H0413](#) [H3068](#) [H0559](#)

מִצְרַיִם לְאֹמֶר: 2
Mesir matur
[H4714](#) [H0559](#)

Pangeran Yehuwah tumuli ngandika marang Nabi Musa lan Rama Harun ana ing tanah Mesir:

הוּא רִאשׁוֹן חֲדָשִׁים רִאשׁ לָכֶם הַזֶּה הַחֹדֶשׁ 2
punika ingkang-sapisan wulan-wulan sirah dhateng-panjenengan-sedayo punika Wulan
[H1931](#) [H7223](#) [H2320](#)

הַשָּׁנָה: לְחֹדֶשֶׁי לָכֶם 3
taun dhateng-wulan-wulan dhateng-panjenengan-sedayo
[H8141](#) [H2320](#)

“Sasi iki tumrap sira bakal dadi wiwitane sakehing sasi; iku bakal dadi sasi kapisan saben taun tumrap sira.

לְחֹדֶשׁ בְּעֶשֶׂר לְאֹמֶר יִשְׂרָאֵל עֲדַת כָּל- אֶל- רְבִירוֹ 3
wulan ing-tanggal-sedasa matur Israèl pasamuwan sadaya- dhateng- Ndhawuhna
[H2320](#) [H6218](#) [H0559](#) [H3478](#) [H5712](#) [H3605](#) [H0413](#) [H1696](#)

שָׁה אֵישׁ לָהֶם וַיִּקְחוּ הַזֶּה 4
cempE saben-tiyang dhateng-piyambakipun-piyambak lan-supados-mendhet punika
[H7716](#) [H0376](#) [H3947](#) [H2088](#)

לְבֵית: שָׁה אָבִת לְבֵית- 5
dhateng-griya cempè para-bapak dhateng-griya-
[H7716](#) [H0001](#)

Sira ndhawuhana marang pasamuwane Israel kabeh mangkene: Ing tanggal sapuluh sasi iki, saben wong nyepakna cempe siji, iku saben brayat; saben omah siji cempe siji.

הוּא וְלָקַח מֹשֶׁה מִהֵיט הַבֵּית וּמֵעֵט וְאִם- 4
piyambakipun lan-supados-mendhet saking-cempè saking-dados griya kirang Lan-menawi-
[H1931](#) [H3947](#) [H7716](#) [H1961](#) [H4591](#)

אֵישׁ נַפְשָׁת בְּמִכְסָת בֵּיתוֹ אֶל- הַקֶּרֶב וּשְׂכֵנוֹ 5
saben-tiyang nyawa miturut-cacah griyanipun dhateng- ingkang-celak lan-tangganipun
[H0376](#) [H5315](#) [H4373](#) [H0413](#) [H7138](#) [H7934](#)

הַשָּׁה: עַל- תְּכֵסוּ אֶבְלֹו לְפִי 6
cempè tumrap- panjenengan-sedayo-ngitung nedhanipun miturut-
[H7716](#) [H3699](#) [H0400](#) [H6310](#)

Nanging saupama cempe siji iku kakehan kanggo brayat siji, iku wonge nglumpuka karo tanggane kang cedhak miturut jiwane. Mungguh cempe iku kira-kiranan sapira tadhahe siji-sijine wong.

5 מן- לָכֶם יְהִיָּה שָׁנָה בֵּין זָכַר תָּמִים שָׁה
saking- dhateng-panjenengan-sedayaya dados setaun umur- kakung tanpa-cacad Cempè
[H1961](#) [H8141](#) [H2145](#) [H8549](#) [H7716](#)

תַּקְחוּ: הָעֵיִם וּמִן- הַכְּבָשִׁים
panjenengan-sedayaya-mendhet mènda-mènda utawi-saking- cempE-cempE
[H3947](#) [H5795](#) [H3532](#)

Cempe mau kudu lanang, tanpa cacad, umure sataun, kena milih wedhus gembel utawa wedhus lumrah.

6 עֶשֶׂר אַרְבָּעָה עַד לְמִשְׁמַרְתָּ לָכֶם וְהָיָה
welas sekawan ngantos dhateng-pangreksan dhateng-panjenengan-sedayaya Lan-dados
[H6240](#) [H0702](#) [H5704](#) [H4931](#) [H1961](#)

יּוֹם לַחֲדָשׁ הַזֶּה וְשָׂחַטוּ אֹתוֹ כָּל-סָדָיָה וְיִשְׂרָאֵל
jemaat- pasamuwan sadaya piyambakipun lan-supados-nyembelih punika wulan dinten
[H5712](#) [H6951](#) [H3605](#) [H0853](#) [H2088](#) [H2320](#) [H3117](#)

הָעֵרָבִים: בֵּין יִשְׂרָאֵל
sonten-sonten antawis Israèl
[H6153](#) [H0996](#) [H3478](#)

Cempe mau pisahen dhewe nganti tanggal ping patbelas sasi iki, nuli kasembeleha dening sagolonganing pasamuwane Israel ing wayah sore.

7 הַמְּזוּזָת שְׂתִי עַל- וְנִתְּנָה מִן- הָרָח וְלִקְחוּ
tiang-kori kalih wonten-ing- lan-supados-ngolesaken rah saking- Lan-supados-mendhet
[H4201](#) [H8147](#) [H5414](#) [H1818](#) [H3947](#)

אֹתוֹ יִאֲכְלוּ יְעַל- הַמִּשְׁקוֹף וְעַל- הַבְּרִיּוֹת אֶשְׁרָ- גְּרִיָּא-גְּרִיָּא וּנְתָנוּ
piyambakipun tiyang-nedha ingkang- griya-griya wonten-ing blandar lan-wonten-ing-
[H0853](#) [H0398](#) [H4947](#)

בָּהֶם:
wonten-ing-piyambakipun

Getihe salong kajupuka kausarna ing dhempele lawang karo pisan kiwa-tengen lan ing ndhuwure, ing saben omah kang dianggo mangan cempe iku.

8 אֶשׁ צָלִי- וְאֲכָלוּ אֶת- הַבָּשָׂר בְּלִילָה מִן- הַזֶּה
latu dipun-panggang- punika ing-dalu daging - Lan-supados-nedha
[H0784](#) [H6748](#) [H2088](#) [H3915](#) [H1320](#) [H0853](#) [H0398](#)

יְעַל- וּמִצּוֹת יִאֲכָלוּ: מְרָרִים עַל- וּמִצּוֹת
tiyang-sami-nedha rerambanan-pait kaliyan- lan-roti-tanpa-ragi
[H0398](#) [H4844](#) [H4682](#)

Daginge kudu padha dipangan ing bengi iku uga, kapanggang, pamangane karo roti tanpa ragi lan jangan pait.

9 וּבָשָׂל אֶל- מִמֶּנּוּ תֹאכְלוּ וְנִתְּנָה
utawi-dipun-godhog mentah saking-piyambakipun panjenengan-sedayaya-nedha Boten-
[H1311](#) [H4995](#) [H0398](#) [H0408](#)

מִבָּשָׂל בְּמִים כִּי אִם- צָלִי- אֶשׁ רֹאשׁוֹ עַל-
kaliyan- sirahipun latu dipun-panggang- namung- nanging ing-toya kagodhog
[H0784](#) [H6748](#) [H4325](#) [H1310](#)

וְעַל- קְרָבּוֹ: כְּרֵעִי
jeroanipun lan-kaliyan- sampEyanipun
[H7130](#) [H3767](#)

Ora kena dipangan mentahan utawa godhogan; mesthi pangangan tekan endhase, sikile dalah jeroane pisan.

בְּקֶרֶךְ	עַד-	מִמְּנוֹ	תּוֹתִירוֹ	וְלֹא-	10
ènjing	ngantos-	saking-piyambakipun	panjenengan-sedaya-ngantos-tilas	Lan-boten-	
H1242	H5704		H3498	H3808	

תְּשֻׁרְפוּ:	בָּאֵשׁ	בְּקֶרֶךְ	עַד-	מִמְּנוֹ	וְהִנְתֵּר
panjenengan-sedaya-geseng	ing-latu	ènjing	ngantos-	saking-piyambakipun	lan-ingkang-tilas
H8313	H0784	H1242	H5704		H3498

Iya ora kena nganti turah tekan esuk; apa kang isih turah, esuke kudu diobong!

מִתְנִיכֶם	אֲתוֹ	תֹּאכְלוּ	וְכֹכְהָ	11
bangkekan-panjenengan-sedaya	piyambakipun	panjenengan-sedaya-nedha	Lan-kados-mekaten	
H4975	H0853	H0398	H3602	

בְּרִגְלֵיכֶם	נְעָלֵיכֶם	קַסְבָּנִים
wonten-ing-sampEyan-panjenengan-sedaya	sepatu-panjenengan-sedaya	kasabukan
H7272	H5275	H2296

בְּיָדְכֶם	וּמְקַלְכֶם
wonten-ing-asta-panjenengan-sedaya	lan-tekenipun-panjenengan-sedaya
H3027	H4731

לִיהוּוָה:	הוּא	פָּסַח	בְּחַפְזוֹן	אֲתוֹ	וְאָכַלְתֶּם
dhateng-Yéhuwah	punika	Paskah	kanthi-kesusu	piyambakipun	lan-panjenengan-sedaya-nedha
H3068	H1931	H6453	H2649	H0853	H0398

Patrape mangan iku mangkene: lambungmu sabukana, sikilmu nganggoa trumpang lan tanganmu nyekela teken, anggonmu mangan kanthi rerikatan, iku Paskahe Pangeran Yehuwah.

תּוֹה	בְּלִילָה	מִצְרַיִם	בְּאֶרֶץ-	וְעַבְרָתִי	12
punika	ing-dalu	Mesir	wonten-ing-tanah-	Lan-Kawula-badhe-langkung	
H2088	H3915	H4714	H0776		

מֵאֲדָם	מִצְרַיִם	בְּאֶרֶץ	בְּכוֹר	כָּל-	וְהִכִּיתִי
saking-manungsa	Mesir	wonten-ing-tanah	pembayun	sadaya-	lan-Kawula-badhe-ngantemi
H0120	H4714	H0776	H1060	H3605	H5221

אֲעֵשֶׂה	מִצְרַיִם	אֱלֹהֵי	וּבְכָל-	בְּהֵמָה	וְעַד-
Kawula-badhe-nindakaken	Mesir	déwa-déwa	lan-ing-sadaya-	kéwan	ngantos-
	H4714	H0430	H3605	H0929	H5704

יְהוּוָה:	אֲנִי	שְׂפָטִים
Yéhuwah	Kawula	paukuman-paukuman
H3068	H0589	H8201

Awitdene ing bengi iku Ingsun bakal tindak ndlajahi tanah Mesir, lan sakehe anak pembarep, iya anake manungsa dalah anake kewan, bakal Sunpateni, mangkono uga sakehe allahe wong Mesir bakal Sunpatrapi paukuman, Ingsun iki Yehuwah.

הַבָּתִּים	עַל	לָאֵת	לְכֶם	הַרְהִם	וְהָיָה	13
griya-griya	wonten-ing	dhateng-pratandha	dhateng-panjenengan-seday	rah	Lan-dados	
		H0226		H1818	H1961	

הַרְהִם	אֵת	וְרֵאֵיתִי	שָׁם	אֵתֶם	אֲשֶׁר
rah	-	lan-Kawula-badhe-mirsani	wonten-ing-ngriku	panjenengan-seday	ing kang
H1818	H0853	H7200	H8033		

וְהָיָה	וְלֹא	עַלְכֶם	וּפְסַחְתִּי
wonten	lan-boten-	panjenengan-seday	lan-Kawula-badhe-langkung
H1961	H3808		

בְּהַכְתִּי	לְמִשְׁחִית	וְנָגַד	בְּכֶם
nalika-Kawula-ngantemi	dhateng-pangrusak	wewelak	wonten-ing-panjenengan-seday
H5221	H4889	H5063	

מִצְרַיִם:	בְּאֶרֶץ
Mesir	wonten-ing-tanah
H4714	H0776

Lah getih iku dadia tengeran ana ing omah kang sira enggoni. Samangsa Ingsun mirsani getih mau, tindakingSun bakal nglanguki, temah ing antaranira bakal ora ana wewelak kang mbilaeni, samangsa Ingsun nggebag marang tanah Mesir.

לְזַכְּרוֹן	לְכֶם	הַזֶּה	הַיּוֹם	וְהָיָה	14
dhateng-pangeling-eling	dhateng-panjenengan-seday	punika	dinten	Lan-dados	
H2146		H2088	H3117	H1961	

לְיְהוָה	תָּג	אֵתוֹ	וְחַנּוּתֶם
dhateng-Yéhuwah	riyadi	piyambakipun	lan-panjenengan-seday-mahargya
H3068	H2282	H0853	H2287

הַתְּחַנּוּתֶם:	עוֹלָם	חַקַּת	לְדִרְתֵיכֶם
panjenengan-seday-mahargya	salaminipun	pranatan	dhateng-turun-temurun-panjenengan-seday
H2287	H5769	H2708	H1755

Anadene dina iku dadia dina pangeling-eling tumrap sira, padha sira dadekake riyaya sumaos marang Pangeran Yehuwah turun-temurun. Padha riyayakna, dadekna pranatan kanggo ing salawase.

בַּיּוֹם	אָדָּה	תֹּאכְלוּ	מִצּוֹת	יָמִים	שִׁבְעַת	15
ing-dinten	namung	panjenengan-seday-nedha	roti-tanpa-ragi	dinten	Pitung	
H3117	H0389	H0398	H4682	H3117	H7651	

וְכִי	מִבְּתֵיכֶם	שָׂאֵר	תִּשְׁבְּתוּ	הָרֵאשׁוֹן
awit	saking-griya-panjenengan-seday	ragi	panjenengan-seday-nyingkiraken	ing kang-sapisan
		H7603		H7223

הַהוּא	הַנְּפֶשׁ	וְנִכְרְתָהּ	חֵמִין	אֲכַל	כָּל-
punika	nyawa	lan-badhe-kasirnakaken	roti-mawi-ragi	ing kang-nedha	sinten-kemawon-
H1931	H5315	H3772		H0398	H3605

הַשְּׂבָעִי:	יּוֹם	עַד-	הָרֵאשׁוֹן	מִיּוֹם	מִיִּשְׂרָאֵל
ing kang-kaping-pitu	dinten	ngantos-	ing kang-sapisan	saking-dinten	saking-Israèl
H7637	H3117	H5704	H7223	H3117	H3478

Pitung dina lawase sira mangana roti tanpa ragi; dina kang kapisan sira padha nyingkirna sakehe ragi saka ing omahira, amarga saben wong kang mangan sadhengah apa kang mawa ragi wiwit ing dina kapisan tumeka ing dina kang kapitu, wong iku kasirnakna saka ing satengahe Israel.

השביעי ingkang-kaping-pitu [H7637](#) וביום lan-ing-dinten [H3117](#) קֹדֶשׁ suci [H6944](#) מִקְרָא־ pasamuwan- [H4744](#) הַרְאִשׁוֹן ingkang-sapisan [H7223](#) וביום Lan-ing-dinten [H3117](#) 16

לֹא- boten- [H3808](#) מְלֹאכָהּ pandamelan [H4399](#) כָּל- sadaya- [H3605](#) לָכֶם dhateng-panjenengan-sedaya [H3605](#) יְהִיָּה dados [H1961](#) קֹדֶשׁ suci [H6944](#) מִקְרָא־ pasamuwan- [H4744](#)

לְכָל- dhateng-saben- [H3605](#) יֵאָכֵל dipun-tedha [H0398](#) אֲשֶׁר punapa-ingkang [H3605](#) אֵךְ namung [H0389](#) בָּהֶם ing-piyambakipun [H0389](#) יַעֲשֶׂה dipun-tindakaken [H0389](#)

לָכֶם : dhateng-panjenengan-sedaya [H3605](#) יַעֲשֶׂה dipun-tindakaken [H0389](#) לְבָדוּ piyambak [H0905](#) הוּא punika [H1931](#) נַפְשׁוֹ nyawa [H5315](#)

Sira nganakna kumpulan kang suci, ing dina kang kapisan, mangkono uga ing dina kang kapitu; ing dina loro iku ora kena wong nyambut gawe apa-apa, kejaba mung apa kang perlu padha dipangan, mung iku kang kena sira cawisake.

הִזָּה punika [H2088](#) הַיּוֹם dinten [H3117](#) בְּעֵצָם ing-tepat [H6106](#) כִּי awit [H3117](#) הַמִּצּוֹת roti-tanpa-ragi [H4682](#) אֶת- - [H0853](#) וּשְׁמֵרָתָם Lan-panjenengan-sedaya-jagi [H8104](#) 17

מִצְרַיִם Mesir [H4714](#) מֵאֶרֶץ saking-tanah [H0776](#) צְבָאוֹתֵיכֶם wadya-bala-panjenengan-sedaya [H3605](#) אֶת- - [H0853](#) הוֹצֵאתִי Kawula-sampun-ngentasaken [H3318](#)

לְדִרְתֵיכֶם dhateng-turun-temurun-panjenengan-sedaya [H1755](#) הִזָּה punika [H2088](#) הַיּוֹם dinten [H3117](#) אֶת- - [H0853](#) וּשְׁמֵרָתָם lan-panjenengan-sedaya-jagi [H8104](#)

עוֹלָם : salaminipun [H5769](#) חֶקֶת pranatan [H2708](#)

Dadi sira padha netepana riyaya roti tanpa ragi, awitdene iya ing dina iku uga anggongingSun ngentasake golonganira saka ing tanah Mesir. Mulane dina iku mau kudu sira riyayakake turun-tumurun, dadia pranatan kanggo ing salawase.

בְּעָרֵב ing-sonten [H6153](#) לַחֲדָשׁ wulan [H2320](#) יוֹם dinten [H3117](#) עֶשֶׂר welas [H6240](#) בְּאַרְבָּעָה ing-tanggal-sekawan [H0702](#) בְּרֵאשִׁון Ing-wulan-sapisan [H7223](#) 18

וְעִשְׂרִים lan-kalih-dasa [H6242](#) הָאֶחָד ingkang-sapisan [H0259](#) יוֹם dinten [H3117](#) עֵד ngantos [H5704](#) מִצַּת roti-tanpa-ragi [H4682](#) תֹּאכְלוּ panjenengan-sedaya-nedha [H0398](#)

בְּעָרֵב : ing-sonten [H6153](#) לַחֲדָשׁ wulan [H2320](#)

Ing sasi kapisan tanggale ping patbelas wayah sore, sira mangana roti tanpa ragi, nganti tumeka tanggal selikur wayah sore.

	מִצְרַיִם	אֶת-	לְנִנְךָ	יְהוּוָה	וְעָבַר	
	Mesir	-	kangge-ngantemi	Yéhuwah	Lan-Yéhuwah-badhe-langkung	
	H4714	H0853	H5062	H3068		
שְׂתִי	וְעַל	הַמְשָׁקוֹף	עַל-	הַרְם	אֶת-	וְרָאָה
kalih	lan-wonten-ing	blandar	wonten-ing-	rah	-	lan-Panjenenganipun-badhe-mirsani
H8147		H4947		H1818	H0853	H7200
	וְלֹא	הַפֶּתַח	עַל-	יְהוּוָה	וּפָסַח	הַמְזוֹזוֹת
	lan-boten	kori	wonten-ing-	Yéhuwah	lan-Yéhuwah-badhe-langkung	tiang-kori
	H3808	H6607		H3068		H4201
	לְנִנְךָ:	בְּתֵיכֶם		אֶל-	לְבֹא	הַמְשָׁחִית
	kangge-ngantemi	griya-panjenengan-sedaya		dhateng-	mlebet	pangrusak
	H5062			H0413	H0935	H7843
						H5414

Sabab Pangeran Yehuwah bakal ndlajahi tanah Mesir ndhawahake wewelak. Samangsa mirsa getih ana ing dhempeling lawang kang sisih ndhuwur lan kiwa-tengen, Pangeran Yehuwah bakal nglangkungi lawang iku, lan ora nglilani juru panumpes lumebu ing omahmu nibakake wewelak.

לָךְ	לְחַק-	הַזֵּה	הַדְּבָר	אֶת-	וּשְׁמַרְתֶּם	
dhateng-panjenengan	dhateng-pranatan-	punika	tembung	-	Lan-panjenengan-sedaya-jagi	
	H2706	H2088	H1697	H0853	H8104	24
		עוֹלָם:	עַד-	וּלְבָנֶיךָ		
		salaminipun	ngantos-	lan-dhateng-para-putra-panjenengan		
		H5769	H5704			

Prakara iku padha tetepana, gawenen pranatan kanggo kowe dhewe lan kanggo anak-putumu ing salawase.

	אֲשֶׁר	הָאָרֶץ	אֶל-	תְּבֹאוּ	כִּי-	וְהָיָה	
	ingkang	tanah	dhateng-	panjenengan-sedaya-mlebet	manawi-	Lan-dados	
		H0776	H0413	H0935		H1961	25
	כְּאֲשֶׁר	לְכֶם		יְהוּוָה	יֵתֵן		
	kados-ingkang	dhateng-panjenengan-sedaya		Yéhuwah	badhe-dipun-paringaken		
				H3068	H5414		
הַזֹּאת:	הָעֵבֶרָה	אֶת-	וּשְׁמַרְתֶּם	דְּבָר			
punika	pangibadah	-	lan-panjenengan-sedaya-jagi	Panjenenganipun-sampun-ngandika			
H2063	H5656	H0853	H8104	H1696			

Besuk samangsa kowe wus padha lumebu ing tanah kang bakal kaparingake dening Pangeran Yehuwah marang kowe, kaya kang wus dadi prasetyane, tatanan pangibadah iki tetepana!

	אֲלֵיכֶם	יֵאמְרוּ		כִּי-	וְהָיָה	
	dhateng-panjenengan-sedaya	para-putra-panjenengan-sedaya-matur		manawi-	Lan-dados	
	H0413	H0559			H1961	26
לְכֶם:		הַזֹּאת	הָעֵבֶרָה	מָה	בְּנֵיכֶם	
dhateng-panjenengan-sedaya		punika	pangibadah	Punapa	para-putra-panjenengan-sedaya	
		H2063	H5656	H4100		

Dene manawa anak-anakmu padha takon marang kowe: Punapa tegesipun pangibadah punika?,

אֲשֶׁר לַיהוָה הוּא פֶּסַח זֶבַח-וּאֲמִרָתָם
 ingkang dhateng-Yéhuwah punika Paskah kurban- Lan-panjenengan-sedayamatur 27
[H3068](#) [H1931](#) [H6453](#) [H2077](#) [H0559](#)

בְּמִצְרַיִם יִשְׂרָאֵל בְּנֵי-בְתִי פֶּסַח
 wonten-ing-Mesir Israèl para-putra- griya-griya wonten-ing- langkung
[H4714](#) [H3478](#)

הַצִּיל בְּנִינֵנוּ וְאֶת-מִצְרַיִם אֶת-בְּנֵינָנוּ
 Panjenenganipun-nylametaken griya-kita lan- Mesir - nalika-Panjenenganipun-ngantemi
[H5337](#) [H0853](#) [H4714](#) [H0853](#) [H5062](#)

וַיִּשְׁתַּחֲוֶי: הָעָם וַיִּקְרָא
 lan-sujud umat Lan-umat-tumungkul
[H7812](#) [H6915](#)

tumuli padha wangsulana: Iku kurban Paskah sumaos marang Pangeran Yehuwah, kang nglangkungi omah-omahe wong Israel ana ing tanah Mesir, nalikane wong Mesir katibanan wewelak, nanging omah-omah kita diayomi." Wong akeh banjur padha tumelung lan sumungkem sujud.

כְּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי וַיַּעֲשׂוּ וַיִּלְכְּבוּ
 kados-ingkang Israèl para-putra lan-nindakaken Lan-para-putra-Israèl-késah 28
[H3478](#) [H3212](#)

עָשׂוּ: כֵּן וְאֶהְרֹן מֹשֶׁה אֶת-יְהוָה צִוָּה
 tiyang-nindakaken mekaten lan-Harun Musa dhateng- Yéhuwah dipun-dhawuhaken
[H0175](#) [H4872](#) [H0853](#) [H3068](#) [H6680](#)

Wong Israel banjur padha lunga sarta nglakoni sadhawuhe Pangeran Yehuwah marang Nabi Musa lan Rama Harun. Kaya mangkono wong-wong mau anggone padha ngestokake.

בְּכֹרַת כָּל-הַכֹּהֵן וַיְהִי הַלֵּילָהּ בַּחֲצִי וַיְתִי
 pembayun sadaya-ngantemi lan-Yéhuwah dalu ing-tengah Lan-dumados 29
[H1060](#) [H3605](#) [H5221](#) [H3068](#) [H3915](#) [H2677](#) [H1961](#)

עַל-הַיִּשָּׁב מִבְּרֶךְ פִּרְעֹה מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ
 wonten-ing- ingkang-lenggah Piraun saking-pembayun Mesir wonten-ing-tanah
[H3427](#) [H6547](#) [H1060](#) [H4714](#) [H0776](#)

הַבֹּרַת בְּבֵית אֲשֶׁר הַשְּׂבִי בְּכֹרַת עֵד כְּסָאוֹ
 pakunjaran wonten-ing-griya ingkang tiyang-tahanan pembayun ngantos dhamparipun
[H1060](#) [H5704](#) [H3678](#)

בְּהֵמָה: בְּכֹרַת וְכָל
 kéwan pembayun lan-sadaya
[H0929](#) [H1060](#) [H3605](#)

Kacarita bareng tengah wengi Pangeran Yehuwah mateni saben anak pembarep ing tanah Mesir, wiwit pembajenge Sang Pringon kang calon nglenggahi keprabon, nganti tekan pembarepe wong tahanan kang ana ing pakunjaran, dalah sakehe pembarepe kewan.

וְכָל-עַבְדָּיו וְכָל-הוּא לַיְלָהּ פִּרְעֹה וַיִּקָּם
 lan-sadaya- para-abdinipun lan-sadaya- piyambakipun dalu Piraun Lan-Piraun-wungu 30
[H3605](#) [H5650](#) [H3605](#) [H1931](#) [H3915](#) [H6547](#)

בֵּית אֵין כִּי-בְּמִצְרַיִם נִדְלָהּ צָעֲקָה וַתְּהִי מִצְרַיִם
 griya boten-wonten awit- wonten-ing-Mesir ageng tangis lan-wonten tiyang-Mesir
[H0369](#) [H4714](#) [H6818](#) [H1961](#) [H4714](#)

מֵת: שָׁם אֵין אֲשֶׁר
 tiyang-pejah ing-ngriku boten-wonten- ingkang
[H4191](#) [H8033](#) [H0369](#)

Ing bengi iku Sang Prabu Pringon banjur wungu, samono uga para abdine lan sakehe wong Mesir, sarta keprungu panjerite wong Mesir, sabab ora ana omah siji-sijia kang ora kepaten.

קומו Wungu	וַיֵּאמֶר lan-matur	לִילָה daluh	וְלֵאחֲרָיו lan-dhateng-Harun	לְמוֹשֶׁה dhateng-Musa	וַיִּקְרָא Lan-piyambakipun-nimbali	31
	H0559	H3915	H0175	H4872	H7121	
יִשְׂרָאֵל Israèl	בְּנֵי para-putra	גַּם- ugi-	אַתֶּם panjenengan-sedaya	גַּם- ugi-	עַמִּי umat-Kawula	מִתּוֹךְ saking-tengah
H3478		H1571		H1571	H8432	H3318
	כְּדַבְּרֵכֶם: kados-pangandika-panjenengan-sedaya			יְהוָה Yéhuwah	אֶת- -	עֲבָדוּ ngabekti
	H1696			H3068	H0853	H5647
						וְלָכֵן lan-késah
						H3212

Bengi iku uga Sang Prabu Pringon nimbali Nabi Musa lan Rama Harun, dhawuhe: "Sira padha mangkata, metua saka antarane bangsaningsun, iya sira, iya wong Israel kabeh, wis padha lungaa, saosa pangabekti marang Pangeran Yehuwah, kaya kang wus dadi panyuwunira.

כֹּאשֶׁר kados-ingkang	קָהוּ pendhet	בְּקִרְבֶּךָ sapi-panjenengan-sedaya	גַּם- ugi-	צֹאנֶיךָ wedhus-panjenengan-sedaya	גַּם- Ugi-	32
	H3947	H1241	H1571	H6629	H1571	
אֲתִי: kawula	גַּם- ugi-	וּבְרַכְתֶּם lan-panjenengan-sedaya-mberkahi	וְלָכֵן lan-késah	דִּבְרֵיכֶם panjenengan-sedaya-sampun-ngandika		
H0853	H1571	H1288	H3212	H1696		

Wedhus lan sapinira padha sira gawanana, kaya kang dadi aturira, gek endang padha lungaa lan ingsun suwunna berkah."

לְשִׁילָתָם nglilani-késah	לְמַהֲרָה supados-enggal	הָעָם umat	עַל- dhateng-	מִצְרַיִם Mesir	וַתִּחַזַּק Lan-tiyang-Mesir-ngegla-ngegla	33
H7971				H4713	H2388	
		מִתִּים: pejah	כָּלֵנוּ kita-sedaya	אֲמָרוּ tiyang-matur	כִּי awit	
		H4191	H3605	H0559	H0776	
						מִן- saking-

Anadene wong Mesir iya padha neseg kanthi adreng marang bangsa iku, supaya padha enggala lungga saka ing tanahe, awitdene pangucap: "Mengko kita kabeh mesthi padha mati!"

יַחֲמִץ dados-mawi-ragi	טָרַם saderengipun	בְּצִקוֹ adonanipun	אֶת- -	הָעָם umat	וַיִּשָּׂא Lan-umat-ngangkat	34
	H2962	H1217	H0853		H5375	
	שְׂכָמָם: pamikulipun	עַל- wonten-ing-	בְּשַׁמְלֵתָם ing-sandhangan-ipun	צָרְרֵת kabuntel	מִשְׁאֲרֵתָם bokor-adonan-ipun	
	H7926		H8071		H4863	

Bangsa iku anggone nggawa jladrene durung nganti dirageni, dadi jladren sawadhahe dibuntel ing rimonge sumampir ana ing pundhake.

וַיִּשְׂאֵלוּ lan-nyuwun	מוֹשֶׁה Musa	כְּדַבֵּר miturut-pangandika	עָשׂוּ nindakaken	יִשְׂרָאֵל Israèl	וּבְנֵי- Lan-para-putra-	35
H7592	H4872	H1697		H3478		
	וּשְׁמֵלֵת: lan-sandhangan	זָהָב emas	וּכְלִי lan-piranti	כֶּסֶף péрак	כְּלִי- piranti-	מִמִּצְרַיִם saking-tiyang-Mesir
	H8071	H2091	H3627	H3701	H3627	H4714

Wong Israel iya padha nurut marang dhawuhe Nabi Musa, padha njaluki barang dandanan mas lan selaka duweke wong Mesir apadene sandhangan.

מִצְרַיִם בְּעֵינַי הָעַם חֵן אֶת- נָתַן וַיְהִי־הָא 36
 tiyang-Mesir wonten-ing-mripat umat sih - maringi Lan-Yéhuwah
[H4714](#) [H2580](#) [H0853](#) [H5414](#) [H3068](#)

פ מִצְרַיִם: אֶת- וַיִּנְצְלוּ וַיִּשְׁאַלְוּם
 — tiyang-Mesir - lan-tiyang-ngrampas lan-tiyang-maringi
[H4714](#) [H0853](#) [H5337](#) [H7592](#)

Dhasar Pangeran Yehuwah kang ndadekake wong Mesir padha atindak loma marang bangsa iku, temah padha nuruti sapanjaluke. Dadine wong Mesir prasasat dijarah-rayah.

סֻכּוֹתָה מִרְעַמְסֵס יִשְׂרָאֵל בְּנֵי- וַיִּסְעוּ 37
 dhateng-Sukot saking-Rameses Israèl para-putra- Lan-para-putra-Israèl-bidhal
[H5523](#) [H7486](#) [H3478](#) [H5265](#)

מִטְּף: לְבָד הַנְּבָרִים רִגְלֵי אֶלְף מְאוֹת כִּשְׁשׁ-
 lare-lare kajawi para-priya tiyang-jaler-mlampah-suku ewu atus kirang-langkung-nem
[H2945](#) [H0905](#) [H1397](#) [H7273](#) [H0505](#) [H3967](#) [H8337](#)

Sawuse mangkono wong Israel tumuli padha budhal saka ing Raamses menyang Sukkot, cacache wong lanang kang mlaku dharat kira-kira ana nem atus ewu, durung bocah-bocaha.

וַצֵּאן אִתָּם עֲלָה רַב עָרַב וְנָם- 38
 lan-wedhus sareng-kaliyan-piyambakipun-sedayu minggah ageng campuran Lan-ugi-
[H6629](#) [H0854](#) [H5927](#) [H1571](#)

מְאֹד: כָּבֵד מְקַנָּה וּבָקָר
 sanget ageng rajakaya lan-sapi
[H3966](#) [H3515](#) [H4735](#) [H1241](#)

Lan uga ana wong bangsa liya warna-warna kang padha melu, mangkono uga wedhus lan sapi akeh banget.

עֲגַת מִמִּצְרַיִם הַזְּצִיאוֹ אֲשֶׁר הַבֶּצֶק אֶת- וַיֹּאפֹּו 39
 roti-bunder saking-Mesir dipun-beta-medal ingkang adonan - Lan-tiyang-mbakar
[H5692](#) [H4714](#) [H3318](#) [H1217](#) [H0853](#) [H0644](#)

יִכְלוּ וְלֹא מִמִּצְרַיִם גִּרְשׁוֹ כִּי- חָמֵן לֹא כִּי מִצּוֹת
 saged lan-boten saking-Mesir dipun-tundhung awit- mawi-ragi boten awit tanpa-ragi
[H3201](#) [H3808](#) [H4714](#) [H1644](#) [H3808](#) [H4682](#)

לְהִתְמַהֵמָה וְנָם- צָרָה לֹא- עָשׂוּ לָהֶם:
 dhateng-piyambakipun-sedayu dipun-damel boten- sangu lan-ugi- ngentosi
[H3808](#) [H6720](#) [H1571](#) [H4102](#)

Mungguh jladren anggone nggawa saka ing tanah Mesir mau diolah digawe roti bunder tanpa ragi, marga jladrene ora nganggo dirageni, sabab metune saka tanah Mesir ora bisa kanti lon-lonan, temah ora nganti kober nyawisake sangu.

שְׁלֵשִׁים בְּמִצְרַיִם יִשְׁבוּ אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי וּמוֹשֵׁב 40
 tigang-dasa wonten-ing-Mesir tiyang-mapan ingkang Israèl para-putra Lan-panggenan
[H7970](#) [H4714](#) [H3427](#) [H3478](#) [H4186](#)

שָׁנָה: מְאוֹת וְאַרְבַּע שָׁנָה
 taun atus lan-sekawan taun
[H8141](#) [H3967](#) [H0702](#) [H8141](#)

Mungguh pamanggone Israel ana ing tanah Mesir iku lawase patang atus telung puluh taun.

וַיְהִי	שָׁנָה	מֵאוֹת	וָאַרְבַּע	שָׁנָה	שְׁלֹשִׁים	מִקֵּץ	וַיְהִי	41
lan-dados	taun	atus	lan-sekawan	taun	tigang-dasa	ing-pungkasan	Lan-dados	
H1961	H8141	H3967	H0702	H8141	H7970	H7093	H1961	
מִצְרַיִם:	מֵאֶרֶץ	יְהוּוָה	צְבָאוֹת	כָּל-	וַיָּצְאוּ	הַזֶּה	הַיְנוֹם	בְּעֵצָם
Mesir	saking-tanah	Yéhuwah	wadya-bala	sadaya-	medal	punika	dinten	ing-tepat
H4714	H0776	H3068		H3605	H3318	H2088	H3117	H6106

Sawuse patang atus telung puluh taun, mbeneri dina iku, kelakon sakehe wadya-balane Pangeran Yehuwah padha budhal saka ing tanah Mesir.

הוּא-	מִצְרַיִם	מֵאֶרֶץ	לְהוֹצִיאָם	לְיַהֲוָה	הוּא	שְׂמֵרַיִם	לַיֵּל	42
punika-	Mesir	saking-tanah	kangge-ngentasaken	dhateng-Yéhuwah	punika	jagi	Dalu	
H1931	H4714	H0776	H3318	H3068	H1931	H8107	H3915	
	יִשְׂרָאֵל	בְּנֵי	לְכָל-	שְׂמֵרַיִם	לְיַהֲוָה	הַזֶּה	הַחֲלִילָה	
	Israèl	para-putra	dhateng-sadaya-	jagi	dhateng-Yéhuwah	punika	daluh	
	H3478		H3605	H8107	H3068	H2088	H3915	
					לְדֹרֹתָם:			
					— dhateng-turun-temurun-ipun			
					H1755			

Bengi iku bengi lek-lekan kagem Pangeran Yehuwah, marga padha dientasake saka ing tanah Mesir; iya bengi lek-lekan kanggo sakehe wong Israel turun-tumurun kagem kamulyaning Pangeran Yehuwah.

הַפֶּסַח	חֻקָּת	זֹאת	וְאַהֲרֹן	מֹשֶׁה	אֶל-	יְהוּוָה	וַיֹּאמֶר	43
Paskah	pranatan	Punika	lan-Harun	Musa	dhateng-	Yéhuwah	Lan-Yéhuwah-dhawuh	
H6453	H2708	H2063	H0175	H4872	H0413	H3068	H0559	
		בּוֹ:		יֹאכֵל	לֹא-	נִכְרַ	בְּנֵי-	כָּל-
		saking-piyambakipun		nedha	boten-	tiyang-manca	putra-	sadaya-
				H0398	H3808	H5236		H3605

Pangeran Yehuwah ngandika marang Nabi Musa lan Rama Harun: "Iki pranatan Paskah. Wong bangsa liya ora kena melu mangan.

אֵז	אֹתוֹ	וּמִלְתָּהּ	כֶּסֶף	מִקְנֵת-	אִישׁ	עֶבֶד	וְכָל-	44
lajeng	piyambakipun	lan-panjenengan-nyunat	arta	tumbasan-	tiyang	abdi	Lan-sadaya-	
	H0853		H3701	H4736	H0376	H5650	H3605	
			בּוֹ:	יֹאכֵל				
			saking-piyambakipun	piyambakipun-nedha				
				H0398				

Dene sadhengah batur tukon iku lagi kena melu mangan angger wus sira tetaki.

בּוֹ:	יֹאכֵל-	לֹא-	וְשִׂכְרִיר	תּוֹשָׁב	45
saking-piyambakipun	nedha-	boten-	lan-tiyang-upahan	Tiyang-neneka-sementawis	
	H0398	H3808	H7916		

Wong numpang lan wong buruh iya ora oleh melu mangan.

חֲבִית	מִן-	תּוֹצִיאַ	לֹא-	יֹאכֵל	אֶחָד	בְּבֵית	46
griya	saking-	panjenengan-ngasta-medal	boten-	dipun-tedha	setunggal	Wonten-ing-griya	
		H3318	H3808	H0398	H0259		
בּוֹ:		תְּשַׁבְּרוּ-	לֹא	וְעֵצָם	חֻצָּה	הַבָּשָׂר	מִן-
saking-piyambakipun		panjenengan-sedaya-medhot-	boten	lan-balung	medal	daging	saking-
		H7665	H3808	H6106	H2351	H1320	

Paskah iku kudu dipangan ana ing sawijining omah, dagine ora kena digawa metu menyang ing sajabane omah sathithik-thithika, lan balunge aja sira coklek siji-sijia.

47 כָּל- עַדְת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ:
Sadaya- jemaat Israèl piyambakipun nindakaken
[H3605](#) [H5712](#) [H3478](#) [H0853](#)

Sapasamuwane Israel kabeh kudu ngriyayake.

48 וְכִי- יָגוּר יִנְדָּקְוּ אֶתְּנֶנְךָ יָנִיגְוּ
Lan-menawi- tiyang-neneka-mapan kaliyan-panjenengan tiyang-neneka
[H1616](#) [H0854](#)

וְזָכַר וְיָדָהּ לְיָהוָה וְיָסַח וְיָדָהּ לְיָהוָה
tiyang-kakung sadaya- dhateng-piyambakipun dipun-sunat dhateng-Yéhuwah Paskah
[H2145](#) [H3605](#) [H3068](#) [H6453](#)

וְהָיָה וְיָקָרְבָה וְיָלַעְשָׁתוּ וְיָלַעְשָׁתוּ
lan-piyambakipun-dados kangge-nindakaken piyambakipun-nyedak lan-lajeng
[H1961](#) [H7126](#)

וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל
nedha boten- tiyang-ingkang-boten-sunat lan-sadaya- tanah kados-tiyang-pribumi
[H0398](#) [H3808](#) [H6189](#) [H3605](#) [H0776](#) [H0249](#)

וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל וְיֹאכַל
saking-piyambakipun

Nanging manawa ana bangsa liya kang tetep pamanggone ana ing tengahira lan sumedya ngriyayakake Paskah kagem Pangeran Yehuwah, iku saben wong lanang kang ana ing omahe kudu ditetaki dhisik, sawuse lagi kena melu ngriyayakake, wong iku bakal dianggep wong asli, nanging wong ikutan ora kena melu mangan.

49 וְלָגַר וְלָאֲזַרְחָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה
lan-dhateng-tiyang-neneka dhateng-tiyang-pribumi dados setunggal Angger-angger
[H1616](#) [H0249](#) [H1961](#) [H0259](#) [H8451](#)

וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה
wonten-ing-tengah-panjenengan-sedaya tiyang-neneka
[H8432](#)

Mung ana pranatan siji kanggo wong asli lan wong bangsa liya kang neneka ana ing tengahira.”

50 וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ
Lan-nindakaken sadaya- para-putra Israèl kados-ingkang dipun-dhawuhaken Yéhuwah
[H3605](#) [H3605](#) [H3478](#) [H6680](#) [H3068](#)

וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ וְיַעֲשׂוּ
tiyang-nindakaken mekaten Harun lan-dhateng- Musa dhateng-
[H0853](#) [H0175](#) [H0853](#) [H4872](#) [H0853](#)

Anadene sakehe wong Israel padha nglakoni kaya kang didhawuhake dening Pangeran Yehuwah marang Nabi Musa lan Rama Harun.

51 וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה
Lan-dados ing-tepat dinten punika ngentasaken Yéhuwah para-putra Israèl
[H1961](#) [H6106](#) [H3117](#) [H2088](#) [H3318](#) [H3068](#) [H0853](#) [H3478](#)

וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה וְיָהוָה
saking-tanah Mesir miturut- wadya-bala-ipun
[H4714](#) [H0776](#)

Lan trep ing dina iku uga Pangeran Yehuwah ngentasake wong Israel saka ing tanah Mesir miturut sagolongan-golongane.